

## IDF World Dairy Summit 2024



Van 15 tot en met 18 oktober vond in Parijs de IDF World Dairy Summit 2024 plaats. Onder het motto 'Dairy the future' kwamen van de mondiale zuivelwereld ruim 1.600 professionals uit zo'n 62 landen bijeen om te worden bijgepraat over een breed scala aan onderwerpen, die raken aan de verschillende aspecten van de zuivelketen. Met hun keuze van het motto benadrukten de Franse organisatoren hun optimisme voor de toekomst. Zorgen zijn er echter ook: op Frans initiatief werd voor de eerste keer een volledige deelconferentie gewijd aan het thema 'attractiveness', de aantrekkelijkheid van de zuivelsector als plek om te werken. Na afloop van de Summit gaven IDF en FAO, met de *Paris Declaration on Sustainability* een vervolg aan de *Dairy Declaration of Rotterdam (2016)*. Zij werden daarin ondersteund door een brede aanwezigheid van vertegenwoordigers van zuivelbedrijven en zuivelorganisaties wereldwijd.



Minister van Landbouw Annie Genevard opende WDS2024.

### Aftrap door Minister van Landbouw

's Werelds belangrijkste zuivelcongres werd namens president Emmanuel Macron afgetrapt door mevrouw **Annie Genevard**, de kersverse Franse Minister van Landbouw, Voedselsoevereiniteit en Bos, die waarderende woorden sprak over de dynamiek van de zuivelsector en haar betekenisvolle bijdrage aan de economie in veel landen. Onder verwijzing naar de situatie in Frankrijk uitte zij ook haar zorg over de opvolgingsproblematiek in de melkveehouderij en het belang van voldoende aandacht hiervoor binnen sector en overheid.

Andere sprekers tijdens de openingssessie van het congres waren de uittredende EU-Commissaris voor Landbouw **Janusz Wojciechowski**, voorzitter van het organiserende Franse Nationaal Comité van IDF **Ludovic Blin**, IDF-voorzitter **Piercristiano Brazzale**, Dean van de Paris School of International Affairs bij Sciences Pro **Arancha Gonzalez**, GIRA CEO **Christophe Lafougère** en **Badi Besbes** van FAO.

## Senegal toegetroten tot IDF als Associate Member

**Dhr. Wojciechowski** wees de aanwezigen op de grote bijdrage van zuivel aan voedselzekerheid en stabiliteit. Hij vroeg speciale aandacht voor de belangrijke rol voor melkveehouderij en boeren waar het gaat om duurzame productie en benadrukte de waarde van samenwerking in coöperaties en goede markttoegang. **Dhr. Ludovic** attendeerde het publiek op de deelconferentie over 'attractiveness', waarin de problematiek van bedrijfsopvolging geadresseerd werd, die in Frankrijk heel actueel is. Ook stond hij stil bij Senegal, dat na mentorschap van het Franse Nationale Comité nu als Associate Member van IDF is toegelaten, zo werd daags voor de Summit door de IDF-leden besloten.

## Paris Declaration on Sustainability

IDF-voorzitter **Piercristiano Brazzale** wees de aanwezigen op het feit dat duurzaamheid tot het hart van IDF behoort. Hij vroeg in dit verband aandacht voor het initiatief van de Paris Declaration on Sustainability, die na afloop van de Summit tijdens het IDF Dairy Leaders Forum zou worden ondertekend door IDF en FAO als vervolg op de Dairy Declaration of Rotterdam (2016). Na het algemene commitment dat in 2016 door de zuivelsector was afgegeven op duurzaamheid wil de Paris Declaration beter zichtbaar maken welke concrete stappen er sindsdien door de zuivelsector wereldwijd zijn gezet en hoe op deze manier wordt bijgedragen aan de VN-duurzaamheidsdoelen. De verklaring wil ook bijdragen aan het gesprek over de integraliteit van duurzaamheid, waarbij naast milieuaspecten ook de belangrijke sociaaleconomische component van duurzaamheid aandacht verdient. Een derde doel van de Declaration is om de aandacht te vestigen op de positieve agenda van de zuivelsector als het gaat om de aanpak van de drie belangrijkste uitdagingen, namelijk het werken aan voedselzekerheid en duurzame voeding, het ondersteunen van de circa 1 miljard mensen die voor hun bestaanszekerheid afhankelijk zijn van de zuivelsector en het verder transformeren richting een milieuvriendelijker productie. Als vierde element noemde dhr. Brazzale de belangrijke rol voor publiek-private samenwerking met nationale, regionale en internationale instituten en overheden, om ook langs die weg de transitie naar een steeds duurzamere zuivelsector te stimuleren en te faciliteren.

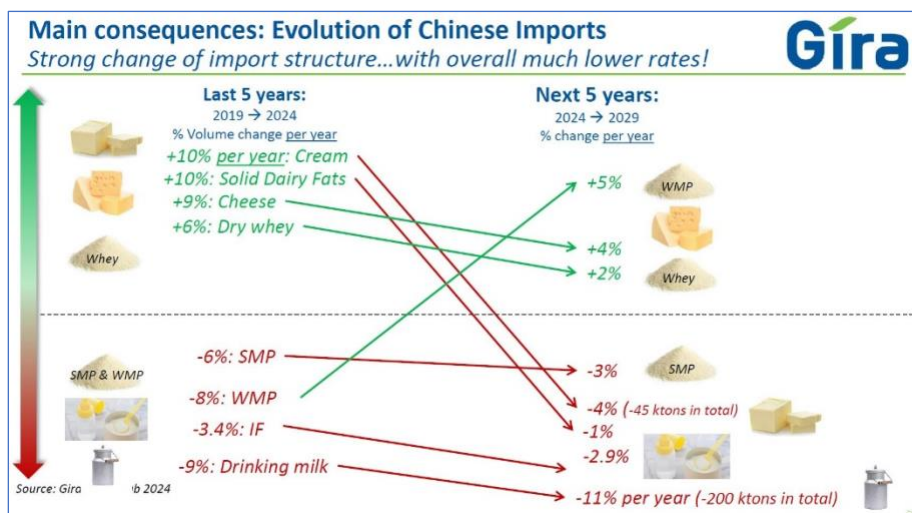


*Piercristiano Brazzale (IDF) and Badi Besbes (FAO) na de ondertekening van de Paris Declaration on Sustainability.*

## Sanchez: crises belemmeren de ontwikkeling lange termijnvisie op voedselproductie

**Mw. Arancha Gonzales** van de Paris School of International Affairs sprak over het geopolitieke aspect van voedsel en de grote uitdagingen waar de wereld voor staat. Het gaat dan om het voeden van steeds meer mensen (9,1 miljard mensen in 2050), het terugdringen van de enorme voedselverspilling, de noodzaak om steeds meer met minder te produceren (duurzaamheid) en het prioriteren van onze voedselkwaliteit boven die van kwantiteit. Zij wees op de vele crises waarmee het wereldwijde voedselsysteem deze dagen te maken heeft (Covid, extreem weer, Oekraïne, Midden-Oosten) en waarschuwde ervoor dat, als wij deze korte termijnproblemen niet weten te managen, wij ook niet in staat zullen zijn om een lange termijnvisie te ontwikkelen om voor de eerdergenoemde, structurele problemen van deze aarde tot een oplossing te komen.

**Christophe Lafougère** (GIRA) gaf in vogelvlucht zijn visie op de mondiale trends in zuivel. De grote groei in productie zal naar zijn idee de komende jaren in India plaatsvinden maar vooral gericht zijn op lokale consumptie. De mondiale groei in melkaanvoer zal afnemen en minder melk zal beschikbaar zijn vanuit de belangrijkste exportlanden. Kaas blijft groeien. De vraag naar melkeiwitten zal ook verder toenemen en de groei in productie absorberen. Ook China zal doorgroeien in



Christophe Lafougère voorspelde een verschuiving in Chinese import.

verschuivingen in de Chinese importen: voor de komende 5 jaar ziet hij weer meer kansen voor volle melkpoeder en ook nog positieve groei bij kaas en weipoeder. Daarentegen ziet hij verdere teruggang in de import van magere melkpoeder, boter, melkdranken en babyvoeding. Dit laatste hangt o.a. samen met de stagnerende groei in het aantal kinderen. In algemene zin zal de import van China in de toekomst meer verschuiven naar toegevoegde waarde producten en minder bulk zuivel, zo voorziet Lafougère. Wat de mondiale handel betreft ziet hij de zuiveltekorten sneller groeien dan de overschotten in exporterende landen, wat betekent dat voor bepaalde, minder koopkrachtige landen en regio's, die deficiënt in melk zijn, minder zuivel beschikbaar zal zijn.



**Mr. Badi Besbes** van FAO ging in op de belangrijke rol die voor de mondiale zuivelsector is weggelegd bij de noodzakelijke transitie naar een duurzamer voedselsysteem. Hij wees daarbij bijvoorbeeld op de consumptiegroei en het belang van zuivel in voedingsrichtlijnen, vanwege de bijdrage aan gezonde voeding. Mr. Besbes herinnerde de aanwezigen er verder aan dat melk van veel bredere betekenis is dan voeding alleen. Activiteiten rond melk brengen immers ook allerlei producten en services met zich mee, zorgen voor werk en economische ontwikkeling en bieden wereldwijd vrouwen de mogelijkheid om hun positie te verbeteren. Verder wees hij erop dat wereldwijd zo'n 819 miljoen dieren primair voor melkproductie worden gehouden, wat betekent dat diergezondheid en -welzijn van eminent belang zijn. Infectieziektes blijven wereldwijd een uitdaging, aldus dhr. Besbes, ook onder verwijzing naar het laatste voorbeeld rond de vogelgriep, die zich in de VS naar koeien heeft verspreid. Hij wees verder op de uitdagingen rond de uitstoot van broeikasgassen door de veehouderij. Melkproductie wordt geassocieerd met 30% van de broeikasgasemissies en tussen 2005 en 2015 is die uitstoot toegenomen. Wel is de intensiteit tegelijkertijd met 10% afgenomen door een grotere efficiëntie. Dhr. Besbes noemde in dit verband ook het belang van de Global Agenda for Sustainable Livestock (GASL), waarbinnen in een brede, wereldwijde coalitie voortdurend aan deze problematiek wordt gewerkt.

productie, de komende 5 jaar met zo'n 2% per jaar. De Chinezen hebben daarbij een sterke voorkeur voor room ontwikkeld, waardoor er nu een overschot aan magere melkfractie is, reden waarom bijvoorbeeld de Chinese import van magere melkpoeder is afgenomen. Dhr. Lafougère verwacht daarom

## Nederlandse inbreng bij het IDF-congres

Ook vanuit Nederland was een brede delegatie afgereisd naar Frankrijk. **Ruben de Vries**, Manager Innovation & Business Development bij Qlip, maakte deel uit van het IDF Forum panel, dat in de middag van de eerste dag van de conferentie een overzicht gaf van het brede spectrum van het IDF-werkveld. Dhr. de Vries stipte bij deze gelegenheid het belangrijke werk rond voedselveiligheid en ook harmonisatie van standaarden aan. Hij benadrukte het belang van betrokkenheid vanuit IDF bij de belangrijke dossiers, waardoor ook daadwerkelijk impact kan worden gemaakt.

Tijdens een *Farm Management* sessie later in de week benadrukte **Henk Hogeveen**, hoogleraar



Prof. Hogeveen tijdens WDS2024.

bedrijfseconomie bij Wageningen University &

Research (WUR), het grote belang van voldoende aandacht voor de kalveropfok. Voor het melkveebedrijf is de kwaliteit van de opfok ten eerste van economisch belang –circa 15% van de kostprijs van melk gerelateerd aan kalvermanagement – maar daarnaast speelt inmiddels ook de maatschappelijke zorg rond dierenwelzijn een niet te onderschatten rol, met toenemende aandacht voor zaken als kalversterfte, transport, onthoornen en koe-kalfcontact, aldus dhr. Hogeveen. Hij wees ook op het aspect van broeikasgasemissie, met een uitstoot 5,6 kg CO<sub>2</sub> eq. per vervangend dier, wat betekent dat een lager vervangingspercentage beter is voor het klimaat.

LTO-bestuurder en melkveehouder **Wilco Brouwer de Koning** nam deel aan een rondetafelsessie over biodiversiteit. Daarin ging het met name over de vraag hoe biodiversiteit op het melkveebedrijf te meten is en te bevorderen. Dhr. Brouwer de Koning gaf hierbij een toelichting op het Nederlandse initiatief van de biodiversiteitsmonitor, waarbij hij concreet liet zien wat hem dit als boer oplevert. Hij gaf aan dat het een geleidelijk proces is en benadrukte het belang van een integrale benadering rond biodiversiteit, omdat alles met elkaar samenhangt. Dit betekent ook het zoeken van een goede balans, want heel veel inzetten op biodiversiteit kan ook weer ten koste gaan van andere aspecten, zoals bijvoorbeeld het halen van klimaatdoelen.

In een andere duurzaamheidssessie gaf **Dr. Raimon Ripoll Bosch**, onderzoeker bij de Animal Science Groep van Wageningen Universiteit & Research een lezing over de FAO Guidelines voor het bepalen van *ecosystem services* in de veehouderij.

**Lonneke Janssen Duijghuijsen**, onderzoeker Voeding & Gezondheid bij Wageningen University & Research, presenteerde tijdens een *Nutrition & Health* sessie op vrijdagochtend haar onderzoek aan het darm microbioom in relatie tot lactose-intolerantie. De resultaten lieten zien dat geleidelijke inname van lactose kan leiden tot aanpassingen in het microbioom van de darm. Deze adaptatie



Ruben de Vries (Qlip) in het IDF Forum.



Dhr. Brouwer de Koning illustreert het belang van integraliteit.

vermindert eventuele negatieve effecten van lactose-consumptie, waardoor het dus niet persé nodig is om melk en zuivelproducten volledig uit het dieet weg te laten.

**Rogier Schulte** (WUR) tenslotte, was uitgenodigd deel te nemen aan het plenaire forum aan het begin van de derde dag van het congres, waar het ging om duurzaamheid in relatie tot de eisen en verwachtingen die de maatschappij op dat punt richting sector heeft. Dhr. Schulte benadrukte in dat verband dat doelmatigheid in productie een steeds grotere rol speelt maar dat een stabiele omgeving daarvoor wel een voorwaarde is. In een omgeving waar 'shocks' het nieuwe normaal lijken te zijn geworden is het voor boeren lastig om te optimaliseren. Veerkracht is in die zin de nieuwe efficiency, aldus Schulte. Sprekend over de huidige trend richting plantaardig merkte dhr. Schulte op dat het beter is om melkvee niet te problematiseren maar te benutten voor waar het goed in is, namelijk de conversie van voor mensen oneetbaar voedsel, en het op die manier als onderdeel van de oplossing te zien.

De Nederlandse congresdeelnemers werden tijdens een traditiegetrouw vanuit het Nederlands Nationaal Comité van IDF georganiseerd netwerk diner in de gelegenheid gesteld om kennis te maken met de Nederlandse Landbouwrraad in Frankrijk, dhr. Martijn Weijtens, die hen bij die gelegenheid een overzicht gaf van wat er in Frankrijk zoal rond de landbouw en zuivel speelt.

### Groei op internationale markt naar verwachting vooral door de VS ingevuld

Tijdens een aantal drukbezochte economische sessies werd tijdens het congres aandacht besteed aan de mondiale kansen voor melkproductiegroei. Ofwel: waar komt de extra melk vandaan die nodig is om de mondiale vraaggroei op te vangen?

In ieder geval voorlopig niet uit Zuid-Amerika. Aldus de Braziliaan **Marcelo Pereira de Carvalho**, CEO van Milkpoint, die de problemen schetste, waardoor het continent een eeuwige belofte lijkt. De competitiviteit van Zuid-Amerika is de afgelopen 10 jaar juist teruggelopen, waardoor import meer is gegroeid dan export. Met name institutionele factoren, efficiency maar ook klimaat issues spelen een rol. De landen en situaties binnen het continent kennen echter een grote diversiteit en zo ook de belemmeringen. Echter, de natuurlijke hulpbronnen om (ooit) opnieuw te gaan groeien in productie blijven in potentie aanwezig: land, water, veevoeder, arbeid en een toegenomen kennisniveau.

De Amerikaan **Andrew Novakovic** van Cornell University gaf vervolgens een inblik in de situatie van Noord-Amerika. Zijn analyse was dat de groeimogelijkheden van de VS vergeleken bij andere internationale spelers relatief goed lijken, dat Canada alles in zich heeft om net als de VS verder te groeien, maar vooral beperkt wordt door het daar gehanteerde *supply management* systeem en dat in Mexico de productiegroei wordt beperkt door de weers- en agronomische condities en de consumptiegroei niet loskomt vanwege de economie, wat al met al meer uitdagingen dan kansen zal opleveren.

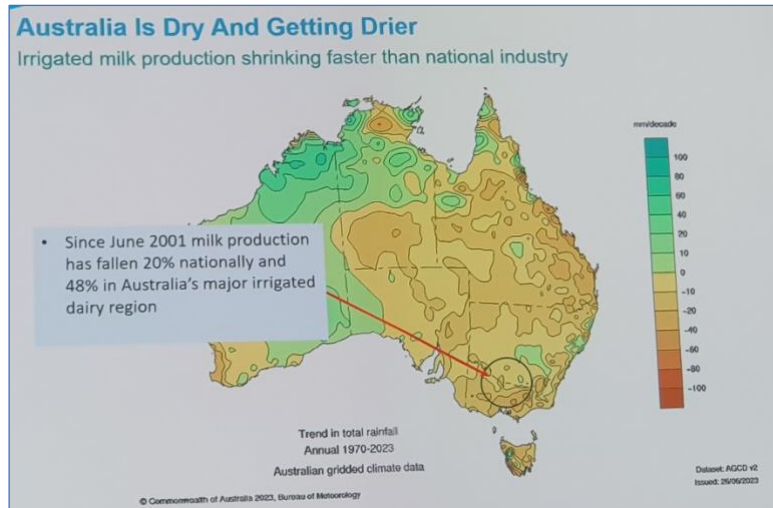


*Marcelo Pereira de Carvalho was niet echt optimistisch over de productieontwikkeling in Zuid-Amerika.*

**Joanne Bills**, marktanalist uit Australië, schetste het perspectief voor Oceanië. Hoewel Nieuw-Zeeland en Australië qua ontwikkeling nogal uitéénlopen, kan worden geconcludeerd dat voor beide geldt dat de melkproductie zich aan het stabiliseren is en dat men meer nadruk gaat leggen op producten met meer toegevoegde waarde. De grote groei is definitief voorbij.

Voor Australië geldt verder dat kaasproductie voor de eigen markt in belang zal toenemen.

Export zal daarnaast een rol blijven spelen (30% aandeel), wat uiteraard helemaal geldt voor Nieuw-Zeeland, waar 95% van de melk over de grens gaat. In beide landen zijn de uitdagingen rond klimaatverandering aanzienlijk. Commerciële ontwikkelingen rond broeikasgasreductie zijn bepalend aan het worden en met name in Nieuw-Zeeland hebben boeren de kennis, kunde en infrastructuur om daarop in te spelen. In Nieuw-Zeeland lijkt de regelgeving op dit terrein wat te zijn doorgeschoten en blijft de publieke druk groot. In Australië lijkt enerzijds overheidsdruk minder te spelen maar zou anderzijds de te verwachten impact van klimaatverandering weleens groter kunnen zijn.



*Uitbundige groei in Oceanië is niet meer te verwachten, aldus Joanne Bills.*

**Milica Kocic** (IFCN) maakte duidelijk dat het van de EU ook niet te verwachten valt. De enige lidstaat



*Milica Kocic van IFCN ziet een toenemende strijd om schaarse melk in de EU.*

waar nog substantiële productiegroei plaatsvindt is Polen. Kostprijs is een factor, ondanks het feit dat de disbalans tussen vraag- en aanbodontwikkeling wereldwijd tot structureel hogere prijsniveaus zal leiden. IFCN zag in 2023 wereldwijd overigens in 75% van de gemonitorde landen een kostprijs van boven de 40 USD per 100kg, wat 19% hoger is dan 5 jaar daarvoor. De kostprijsstijgingen gelden volgens mw. Kocic eigenlijk over de gehele linie, ongeacht type melkveehouderij. Zij gaf aan dat om verschillende redenen het Europese investeringsniveau in de melkveehouderij momenteel laag is. Dat heeft te maken met onzekerheid en inconsistenties in beleid, met het feit dat geld lenen duurder is geworden, met gevolgen en voornemens i.r.t. de EU Green Deal en tenslotte met allerlei duurzaamheidseisen en -regelgeving die op ondernemers afkomen. Dit heeft ook consequenties voor de

strijd om areaal, waar landbouw in toenemende mate de competitie met industrie en andere bestemmingen moet aangaan. Dit stimuleert een domino-effect van afname in aantal bedrijven: in de afgelopen 30 jaar verloor de EU al meer dan 4 mln. boerenbedrijven. Binnen de EU lijkt in bepaalde mate nu sprake van een verschuiving in melkproductie van West naar Oost, maar de groei in het oosten kan de afname in het westen niet compenseren. Dit betekent ook dat de competitie voor melk toeneemt. Voor de toekomst van de Europese melkveehouderij en zuivelindustrie is het essentieel om een goede balans te vinden tussen inkomensstromen en toegenomen kosten, bijvoorbeeld vanwege duurzaamheidseisen. Daarbij is ook van groot belang nieuwe manieren te vinden om meer geld vanuit de consument op het boerenbedrijf te krijgen, om de toenemende kosten als gevolg van maatschappelijke eisen te compenseren, aldus mw. Kocic.

## China niet meer land van onbegrensde afzetmogelijkheden

Azië is de afgelopen decennia uitgegroeid tot een zeer belangrijke markt voor de internationale zuivelhandel. Nu de productie in bepaalde Aziatische landen toeneemt is de vraag in hoeverre dit van invloed zal zijn op de handel. **Li YiFan**, hoofd van de zuivelafdeling van bureau StoneX Financial Pte, gaf een inschatting hiervan. Wat China betreft concludeerde hij dat dit land met de toegenomen efficiency van grootschalige productie-eenheden gekoppeld aan verwerkingscapaciteit feitelijk al een behoorlijk niveau van zelfvoorziening heeft bereikt. Dit wordt ook verder aangemoedigd met beleid. Import zal nodig blijven voor het invullen van specifieke vraag.

Voor landen in Zuidoost-Azië ligt dit lastiger, alleen al vanwege de klimatologische omstandigheden. Dit opgeteld bij zeer gefragmenteerde markten maakt dat dhr. YiFan niet verwacht dat deze landen op termijn zelfvoorzienend zullen kunnen worden maar dat verdere ontwikkeling hooguit zal leiden tot een kleinere importafhankelijkheid.

### Constrains in SE Asia

#### Heat Stress in dairy cattle

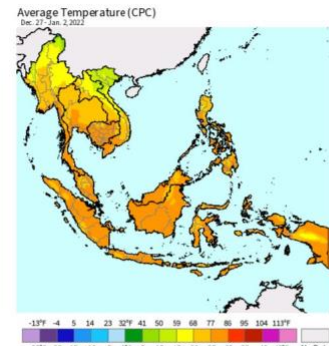
In tropical nations, Heat stress is a key reason for the reduced productivity of dairy cattle.

SEA - tropical climate with high temperature

- Indonesia for example can reach 34°C during the day, humidity varies between 70% and 90%.

Impacts of Heat Stress on Milk Production

- Cows under heat stress can produce significantly less milk.
- Lower fat and protein levels and may affect the flavor of the milk.
- Heat-stressed cows are more susceptible to diseases.



Zuid-Oost Azië zal voor zijn zuivelvoorziening in belangrijke mate op import blijven leunen.

De perspectieven voor Afrika werden geschetst door **dhr. Bio Goura Soulem**, Coördinator van PAOLAO, een melkproductie ondersteunend programma in West-Afrika. Zijn conclusie was dat het Afrikaanse potentieel nog zeer onderontwikkeld is en dat het met een groeiende consumptie en vraag met recht nog een continentale markt onder constructie is. Hij gaf aan dat Afrika harder dan andere regio's moet werken aan productiesystemen die onder lokale omstandigheden levensvatbaar zijn en nog een lange weg te gaan heeft als het gaat om doorvoeren van structurele hervormingen.

## Productiereus India blijft vooral op eigen markt gericht

Tenslotte werd door **mw. Sudha Narayanan** een update gegeven over de ontwikkelingen in India.

's Werelds grootste melkproducent heeft na de 'White Flood' in de jaren '60 van de vorige eeuw een enorme ontwikkeling doorgemaakt en nu opnieuw grote groeiambities. Het staat echter grotendeels op zichzelf en is nauwelijks verbonden met de internationale markten. Circa 2,8% van de productie wordt geëxporteerd en de Indiase import is minder dan 1% van de totale mondiale importen. In India heeft zuivel een belangrijke sociaaleconomische rol in termen van bestaanszekerheid en voeding voor miljoenen kleinschalige producenten. Op dit moment kan 55% van de bevolking zich nog geen gezond dieet met zuivel veroorloven. En de prijs van melk is verhoudingsgewijs gestegen. India geeft daarom prioriteit aan de eigen markt die zeer complex is.

Mw. Narayanan verwacht de komende 10-15 jaar voor India dan ook nog geen exportontwikkeling van betekenis. Op de Indiase markt is consumptiemelk het dominante product. In de toekomst verwacht zij meer ontwikkeling in toegevoegde waarde producten als 'flavoured' melk,

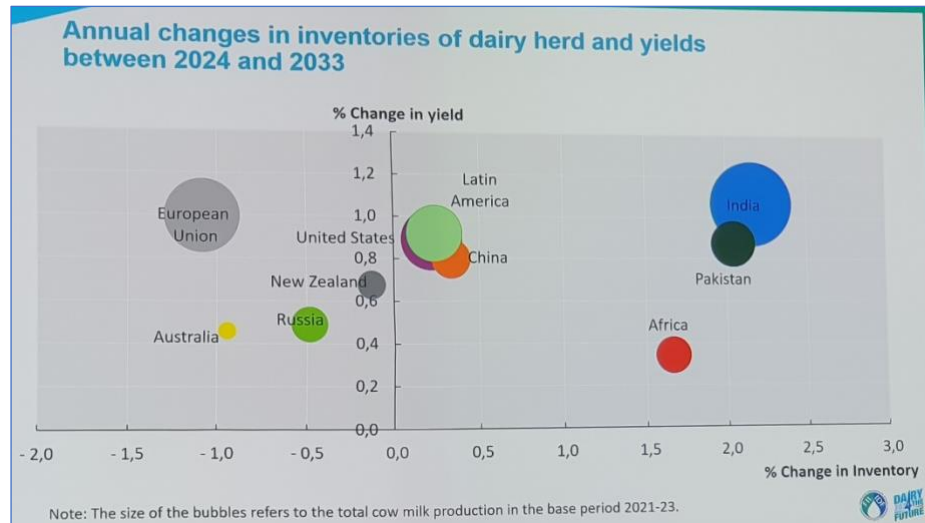


Sudha Narayanan: Groeiontwikkeling India blijft vooral intern gericht.

kaas en ijs. Ook meer buitenshuis eten is een trend. Daarnaast zullen ook in India novel foods als probiotica, therapeutische voeding, sportvoeding en op leeftijd toegesneden voeding in de toekomst meer gevraagd zijn, zo is de verwachting. Van nieuwe ontwikkelingen die als alternatief voor reguliere melk zouden moeten dienen, zoals melk op basis van cellulaire technologie, is het volgens Mw. Narayanan zeer onwaarschijnlijk dat deze in India een grote vlucht zullen nemen.

Ter afsluiting van de economische sessies was het woord aan **Hubertus Gay** van de OESO, die nauw betrokken is bij de jaarlijkse OESO-FAO Agricultural Outlook.

Hij benadrukte dat duidelijk is dat de mondiale vraag naar zuivel blijft stijgen maar dat de vraag niet zozeer de hoeveelheid beschikbare melk betreft maar vooral ook wat deze ontwikkeling betekent voor een economisch duurzame en sociale productie. Hij wees er daarbij op dat verreweg het grootste deel van melk en zuivel feitelijk heel lokaal georiënteerd is en slechts een klein deel (8%) internationaal wordt verhandeld en dat dit aandeel kleiner lijkt te worden met de ontwikkeling in India.



*OESO-schets van productieontwikkeling door melkgift ontwikkeling en hoeveelheid koeien: India doet beide en is met afstand de grootste groeier wereldwijd.*

### Dierenwelzijn ook op congres meer in de picture

In lijn met de maatschappelijke ontwikkeling werd op het congres ook relatief veel aandacht besteed aan het thema dierenwelzijn, dat met name aan de orde kwam tijdens de Farm Management deelconferentie op donderdag. Professor **David Fraser** (University of British Columbia, Canada) benadrukte in zijn interessante bijdrage dat, hoewel vaak veel nadruk wordt gelegd op dierhuisvesting en omgevingsfactoren, vooral ook de menselijke factor essentieel is als het gaat om dierenwelzijn. Voldoende kennis en know-how, een kundige omgang met het dier alsook een positieve benadering kunnen een wereld van verschil maken. We zien dan ook heel verschillende niveaus van dierenwelzijn bij vergelijkbare huisvesting, aldus Fraser. Een positievere houding leidt tot een betere omgang met de dieren en minder stress. Hij liet ook zien dat het menselijk welbevinden rond het werk, dat bijvoorbeeld bepaald wordt door zaken als tevredenheid met de werkdag en beloning, gevoel van gewaardeerd worden als veehouder, zijn weerslag heeft op het welzijn van de dieren en daarmee positief correleert. Daarentegen kunnen stress en negatieve gevoelens bij de veehouder heel makkelijk leiden tot lagere niveaus van dierenwelzijn. Deze interactie betekent dat het oplossen van problemen in het menselijk welzijn vaak ook een oplossing biedt voor verbeteringen in het welzijn van de gehouden dieren.

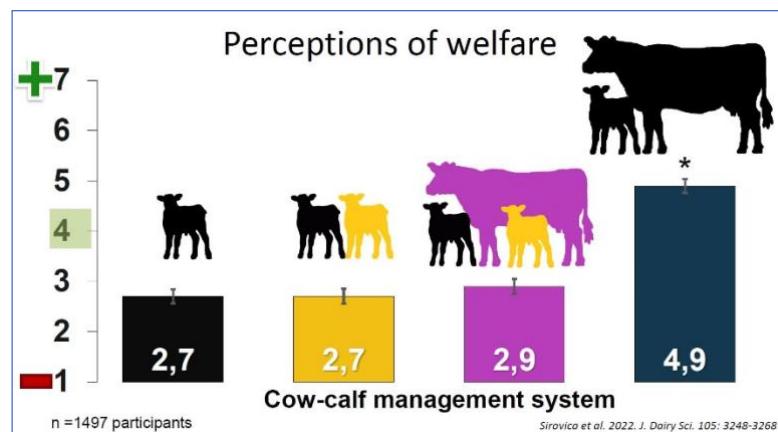
**Carolina Maciel**, internationaal jurist en onderzoeker uit Brazilië, ging in op de rol van dierenwetgeving. Zij merkte op dat dierenwetgeving iets anders is dan dierenrechten. Het wetgevingskader is een instrument met regels, dat het algemene gevoel en de ideeën van de maatschappij weerspiegelt op verschillende niveaus. De dierenwetgeving omvat daarom verschillende benaderingen van dierenbescherming, die verschillen in hun einddoelen (variërend van reacties op wreedheid, dierenbescherming, dierenwelzijn en -rechten) en in het juridisch kader



waarop ze zich beroepen, waaronder het strafrecht, het bestuursrecht en het internationale handelsrecht. Zij wees ook op de ontwikkeling van harmonisatie van wetgeving onder WTO. Dit leidt tot verplichtingen voor landen onder WTO en moet een gelijk speelveld bevorderen. Daarnaast kunnen ook private ondernemingen in de voedselketen een rol pakken, zoals een fastfoodketen als McDonalds doet.

**Dr. Leopoldo Stuardo** schetste de visie van de Werelddiergezondheidsorganisatie WOA<sup>1</sup> op dierenwelzijn. De WOAH-welzijnsstrategie berust op 4 pijlers: 1. Ontwikkeling van welzijnsstandaarden; 2. Opleiding & educatie; 3. Implementatie van welzijnsstandaarden en beleid; 4. Communicatie met overheden, organisaties en het publiek. WOAH identificeerde dierenwelzijn al in 2021 als prioriteit en verbindt dierenwelzijn nadrukkelijk aan duurzaamheid: Voor WOAH moet dierenwelzijn gerespecteerd, gepromoot en bevorderd worden op een manier die aanvullend is op diergezondheid, menselijk welzijn, sociaaleconomische ontwikkeling en milieu.

**Marina van Keyserlingk** uit Canada sprak over het welzijnsaspect van kalveren en de balans tussen de economische en sociale duurzaamheid. Zij gaf daarbij aan dat technische oplossingen niet alles zullen kunnen fixen. Zij gelooft daarom dat een transformatie in de dierhouderij (op termijn) nodig is. Dierenwelzijn zal op de agenda blijven omdat consumenten vragen blijven stellen. Daarbij kun je als sector niet verwachten dat



Marina van Keyserlingk wees haar toehoorders op het risico van de problematisch grote kloof tussen consumentenperceptie en veehouderijpraktijk.

de maatschappij alles snapt maar moet je wel transparant zijn, laten zien dat je niet perfect bent en bereid bent om te verbeteren waar mogelijk. Vertrouwen kan anders gemakkelijk verloren gaan en daarmee de 'license to produce'. Zij gaf aan dat ook veehouders oog hebben voor de vraag vanuit de maatschappij maar tegelijk worstelen om hun extra inspanningen beloond te krijgen. Je mag als maatschappij best verwachten dat boeren goed voor hun dieren zorgen, maar het is tegelijk niet eerlijk om te verwachten dat zij dat alles moeten doen zonder daarvoor fatsoenlijk beloond te worden, aldus van Keyserlingk. Verlengd koe-kalf contact noemde zij als voorbeeld van een thema dat onvermijdelijk komt en steeds meer gaat spelen. Haar advies is daarom om na te denken hoe we willen dat onze melkveehouderij er over 30-40 jaar uitziet.

Het verkleinen van de kloof tussen consumentenperceptie en praktijk is daarbij beslist nodig en zal moed vragen maar ook nieuwe kansen opleveren. Op korte termijn is verbetering en meer openheid van zaken rond kalvermanagement nodig en voor de middellange termijn is het belangrijk dat alle kalveren een duidelijk en zinvol doel dienen. Meer interdisciplinair onderzoek zal moeten uitwijzen hoe hier op de langere termijn op een duurzame manier mee om te gaan. Besluitvorming daaromtrent zal idealiter iets moeten zijn van alle betrokkenen in de sector en maatschappij gezamenlijk, zo concludeerde mw. Van Keyserlingk.

### Aantrekkelijkheid van de zuivelsector als plek om te werken

Tijdens verschillende sessies werd de problematiek rond bedrijfsopvolging en het aantrekken van voldoende gekwalificeerd personeel in de zuivelsector aan de orde gesteld. Vergrijzing,

<sup>1</sup> WOA<sup>H</sup> – World Organization for Animal Health

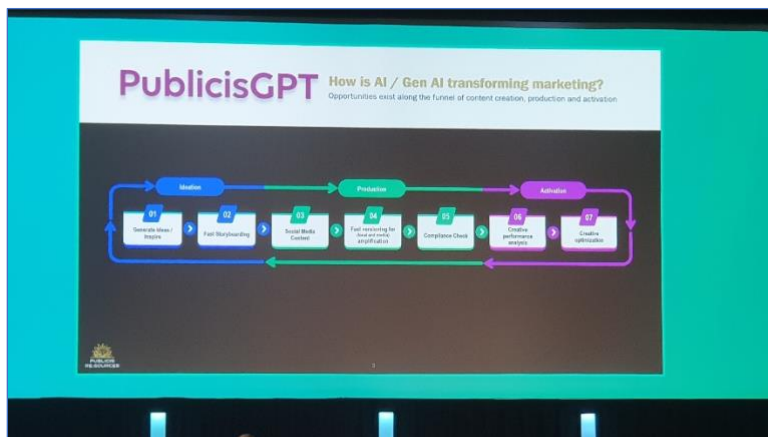
bedrijfsopvolging en het krijgen van voldoende gekwalificeerd personeel is in veel landen inmiddels een issue.

**Christophe Perrot** van het Franse veehouderij instituut IDELE onderstreepte de risico's die de melkveesector door deze problematiek loopt en liet zien dat dit wereldwijd aandacht vraagt, met voorbeelden uit Frankrijk, de VS en Nieuw-Zeeland. Hij pleitte voor directe actie en samenwerking om tot oplossingen op dit terrein te komen. Ondernemingen als Savencia en Sodiaal deelden hun visie en beleid als het gaat om het aantrekken van personeel. **Jean Michelle Javelle** liet daarbij zien hoe een coöperatie als Sodiaal ook actief inzet op de ondersteuning van de melkveehouderij als reële beroepsoptie, onder andere via het helpen opstarten van jonge melkveehouders in heel Frankrijk. Ook was een specifieke sessie gewijd aan de kansen die de zuivel biedt aan vrouwen en de betekenis daarvan voor hun positie(verbetering). Voormalig IDF-president Judith Bryans schetste vanuit het UK perspectief de betekenis van vrouwen voor de zuivelsector enerzijds en het belang van de zuivelsector voor de kansen van vrouwen op de arbeidsmarkt anderzijds. Daarnaast werden voorbeelden uit West-Afrika (**Astou Diao Camara**) en India (**Meenesh Shah**) toegelicht.

Tijdens de sessies rond bedrijfsopvolging in de melkveehouderij werd ook nog gewezen op het fenomeen *sharefarming* dat op het zuidelijk halfrond, in landen als Australië en Nieuw-Zeeland, heel gebruikelijk is maar niet zozeer op het noordelijk halfrond. Bij dit model hebben jonge mensen de mogelijkheid om langs de weg van geleidelijkheid melkveehouder eigenaar te worden, door al werkend in het melkveebedrijf gaandeweg meer eigen kapitaal in te kunnen brengen. Om bedrijfsopvolging in Europa beter te faciliteren zou ook daar eens moeten worden gekeken naar andere modellen, zo was de gedachte.

### Marketing: de opmars van kunstmatige intelligentie

Als onderdeel van de marketing deelconferentie was een sessie gewijd aan de toenemende rol van kunstmatige intelligentie (AI). In een aantal bijdragen werd duidelijk welk een krachtig instrument



deze technologie nu al is in het ontwerpen, uitvoeren, verwerken en interpreteren van bijvoorbeeld consumentenonderzoek. Risico's zijn er ook, o.a. in de vorm van dataveiligheid, bias in datacollectie en fouten in het gebruikte model. Uiteindelijk valt of staat ook dit soort toepassingen met de kwaliteit van de gebruikte data die relevant, betrouwbaar en actueel moeten zijn.

Sylvie Ouziel, CEO van marketing bureau Publicis Re: Sources, over AI als versneller in marketing.



### Culturele en sociale aspecten rond melk en zuivel niet te verwaarlozen

In een interessante sessie over know-how, cultuur en oorsprong van zuivel en voeding gaf **Nicolas Bricas** van het Franse instituut CIRAD een overzicht van de diversiteit in kennis en cultuur rondom melk en zuivel wereldwijd. Hij wees erop dat ondanks de grote mondiale diversiteit industrialisatie en globalisering hebben geleid tot een zekere mate van standaardisering. Zo zijn nu wereldwijd 15 planten verantwoordelijk voor 80% van de energie inname van plantaardige oorsprong, waarbij met tarwe, rijst en maïs samen al goed zijn voor meer dan de helft. Alle landen vertonen vergelijkbare trends in de structuur van hun energie en eiwitconsumptie (meer vet, minder koolhydraten). Een

Westerse invalshoek lijkt te domineren (*cocacolonisation*), waarbij het begrip voeding wordt verengd tot de inname van nutriënten en de sociale en culturele aspecten van voeding worden veronachtzaamd. Echter, de Westerse visie is niet de enige. Er zijn ook vele andere (Chinees, Arabisch, Japans etc.) Tegelijk is er ook een enorme diversiteit in maaltijdbereiding en manieren van eten. Het is daarom goed om naast aandacht voor het voedsel zelf ook voldoende aandacht te hebben voor de voedingsgewoonten en manieren van presentatie. Sociale wetenschappers kunnen in die zin van toegevoegde waarde zijn bij het verkennen en doorgronden van nieuwe markten waar bedrijven zich willen vestigen, aldus dhr. Bricas.

Een interessant voorbeeld van symbolische aspecten en sociale gebruiken met betrekking tot melk en zuivelproducten werd vervolgens gegeven door **dhr. Abdou Ka**, voedsel antropoloog uit Benin, West-Afrika. Hij deelde iets van de gebruiken van de Peul, een veehoudend nomadisch volk uit de regio. Illustratief is dat zij voor 'melk' en 'het beste' hetzelfde woord (*Kossam*) gebruiken. Melk heeft bij dit volk een centrale rol in hun traditionele wereldbeeld, waarbij de wereld ontstond uit een druppel melk. De eerste begroeting van een vreemdeling bestaat dan ook uit het aanreiken van een kop melk. Melk speelt ook een rol als medicijn. Uiteraard heeft de moderne tijd verandering gebracht maar in de gewoontes blijven ook opvallend veel gebruiken overeen, inclusief de belangrijke en positieve rol van melk.

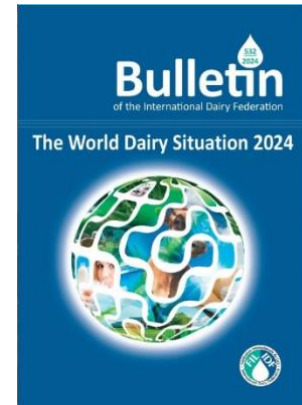
Een heel ander voorbeeld van cultureel erfgoed in relatie tot zuivel werd gegeven door **mw. Julio de Castro** van CNAOL, de Franse club van producten met een beschermde oorsprongsbenaming (PDO's). Naast het marktaspect is één van de hoofddoelen van PDO's het beschermen van gastronomisch erfgoed. Dit heeft zowel een geografische als historische component. Frankrijk telt niet minder dan 51 PDO zuivelproducten, merendeels kaas, en is daarmee na Italië nummer 2 wereldwijd. De productie van PDO-producten neemt beslag op 40% van het Franse landbouwareaal. Onder de PDO ligt een sterk certificeringssysteem en de producten genieten dan ook een grote mate van consumentenvertrouwen. PDO is een paraplu voor een enorme diversiteit aan producten, ook qua productievolume. De belangrijkste Franse PDO zuivelproducten zijn kazen zoals Comté, Roquefort en Saint-Nectaire. Ruim driekwart van de Franse PDO-kazen zijn rauwmelks. Slechts 9% van de PDO-zuivel komt van de boerderij, de rest komt van de fabriek.



PDO-producten zijn van grote betekenis voor de Franse zuivel.

## **IDF rapporten over World Dairy Situation Report en Global Marketing Trends**

Tijdens de conferentie werd ook de nieuwste versie van het [IDF World Dairy Situation Report](#) gepresenteerd. Deze publicatie vormt een standaardwerk over de mondiale economische ontwikkeling van de zuivelsector, met commentaren en cijferreeksen over productie, verwerking, handel en prijzen. Ook omvat het rapport een grote hoeveelheid landenrapporten met informatie over zuivelsectoren wereldwijd. Het rapport wordt in opdracht van IDF jaarlijks opgesteld door een Frans-Nederlands team, gelieerd aan CNIEL en ZuivelNL. Ook werden door Christine Leighton, voorzitter van het *IDF Standing Committee on Marketing (SCM)*, de resultaten van de laatste IDF-studie over marketingtrends gedeeld, die worden samengevat in het *IDF Global Marketing Trend Report*. Dit rapport, dat naar verwachting in januari 2025 zal worden gepubliceerd, geeft een wereldwijd overzicht van de belangrijkste consumententrends in zuivel, uitgesplitst naar verschillende productcategorieën.



Het volledige programma van de IDF World Dairy Summit 2024 in Parijs is te vinden op de [website van de conferentie](#). Voor meer informatie over dit event en IDF: neem contact op met Jurgen Jansen, secretaris van het Nederlands Nationaal Comité van IDF (zie [NNC-IDF](#)). NNC-IDF is een themagroep binnen ZuivelNL en coördineert het Nederlandse lidmaatschap van IDF.

### **Over IDF**

De internationale zuivelfederatie (IDF) is de mondiale kennis- en belangenorganisatie van de zuivelsector wereldwijd. Bij IDF zijn ruim 40 landen aangesloten, die samen goed zijn voor 75% van de wereldmelkproductie. IDF vormt een netwerk van ongeveer 1.200 zuivelexperts uit de hele wereld en biedt daarmee een platform voor het uitwisselen van informatie, ideeën en ervaringen. Meer informatie over IDF en haar activiteiten is te lezen in het tijdens de World Dairy Summit in Parijs [gepubliceerde jaarverslag 2024](#) of op [de IDF-website](#).

---

*J.M.M. Jansen, oktober 2024*